

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Jak zabezpieczyć swoje sprawy bankowe na wypadek śmierci? Jak postępować po śmierci bliskiej osoby?

Myślenie o śmierci nigdy nie jest łatwe, ale warto zawnocześnie zadbać o to, żeby po naszym odejściu bliscy nie musieli borykać się z problemami formalnymi i finansowymi.

Ten poradnik pokazuje, jak odpowiedzialnie przygotować swoje sprawy bankowe na wypadek śmierci, a także jak postępować po śmierci bliskiej osoby, aby zapewnić spokój, porządek i bezpieczeństwo finansowe rodzinie.

Sporządź listę swoich rachunków i zobowiązań

1. Zrób spis wszystkich swoich kont bankowych, lokat, kart, kredytów, pożyczek i polis ubezpieczeniowych.
2. Do listy możesz dodać numery rachunków oraz nazwy banków, **ale nigdy nie zapisuj loginów, haseł ani PIN-ów!**
3. Listę przechowuj w bezpiecznym miejscu, np. w zamkniętej kopercie w domu lub u zaufanego notariusza.
4. Regularnie aktualizuj dane (np. raz w roku).
5. Nie zostawiaj informacji umożliwiających logowanie – to niebezpieczne i ryzykowne.

Skorzystaj z dyspozycji wkładem na wypadek śmierci (tzw. zapis bankowy)

1. Każdy posiadacz konta oszczędnościowego, oszczędnościowo-rozliczeniowego lub lokaty może złożyć w banku zapis bankowy, czyli dyspozycję wypłaty środków na wypadek śmierci.
2. W dyspozycji wskazujesz osoby, które otrzymają środki po Twojej śmierci – mogą to być tylko: małżonek / małżonka oraz dzieci, wnuki, prawnuki (zstępni), a także rodzice, dziadkowie, pradiadkowie (wstępni) albo rodzeństwo zmarłego.
3. Limit wypłaty z takiej dyspozycji to obecnie ok. 175 tys. zł (20-krotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw na miesiąc poprzedzający datę śmierci).

4. Co ważne, limit dotyczy wszystkich banków. Ta zasada ma na celu ochronę spadkobierców, żeby nie omijać przepisów o postępowaniu spadkowym i nie rozdysponować wszystkich środków.
5. Pieniądze wypłacane z zapisu nie wchodzi do spadku, więc bliscy mogą je otrzymać szybciej – bez czekania na zakończenie postępowania spadkowego.
6. Dyspozycję możesz w każdej chwili zmienić lub odwołać. Przy zawieraniu umowy rachunku bank poinformuje Cię o zasadach składania dyspozycji na wypadek śmierci.
7. Po Twojej śmierci bank poinformuje osobę uprawnioną o możliwości wypłaty określonej kwoty zapisu, dlatego pamiętaj o aktualizowaniu adresu tej osoby.
8. Możesz nadać zaufanej osobie pełnomocnictwo do swojego konta – pozwoli jej ono wykonywać operacje finansowe.
9. **Pełnomocnictwo traci ważność w chwili śmierci, ale może pomóc w codziennych sprawach w czasie choroby.**
10. Zakres uprawnień można ograniczyć (np. tylko do wpłat i wypłat gotówki).

Możesz mieć wspólne konto z inną osobą, np. małżonkiem

1. Jeśli macie wspólny rachunek, sprawdźcie w banku, co stanie się po śmierci jednego z Was.
2. Upewnij się, czy Twój małżonek jest współposiadaczem konta, a nie tylko pełnomocnikiem.
3. Warto poprosić bank o wyjaśnienie zasad obowiązujących w takiej sytuacji na podstawie umowy i obowiązujących regulaminów. Dowiedz się, czy możesz zawniekskować o zmianę rodzaju rachunku na indywidualny.

Poinformuj rodzinę, gdzie masz rachunki

1. Możesz poinformować bliskich, w jakich bankach masz konta – bez przekazywania im danych logowania.
2. W razie śmierci Twoi spadkobiercy będą **możli uzyskać zbiorczą informację o rachunkach z Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych (CIR)**.
3. CIR pozwala sprawdzić, w jakich bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK-ach) prowadzono Twoje rachunki. Szczegóły dostępne na stronie [KIR w zakładce Nasza oferta](#).
4. Aby skorzystać z usługi, spadkobierca składa odpowiedni wniosek w wybranym przez siebie banku lub SKOK-u. Bank lub SKOK kieruje zapytanie do Centralnej informacji, a Centralna informacja kieruje zapytanie do wszystkich banków i SKOK-ów. Spadkobierca musi okazać w banku prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia oraz wykazać, że jest spadkobiercą wskazanym w tym dokumencie, np. w oparciu o dowód osobisty.

Przemyśl, co stanie się z kredytami i kartami

1. Jeśli masz kredyt, zapytaj bank, czy jest on objęty ubezpieczeniem na wypadek śmierci i jakie są warunki ubezpieczenia – wówczas zobowiązanie może spłacić ubezpieczyciel.
2. Pamiętaj, że po śmierci kredytobiorcy dług przechodzi na spadkobierców, ale tylko do wartości majątku, który dziedziczą.

Przygotuj tzw. „kopertę bezpieczeństwa”

1. W „kopercie bezpieczeństwa” możesz umieścić listę banków, ubezpieczeń i inwestycji, kopie umów i polis, dane kontaktowe do notariusza lub prawnika, informacje o osobach, które mają być powiadomione po Twojej śmierci.
2. Kopertę przechowuj w miejscu znanym bliskim lub u notariusza.
3. W kopercie nie trzymaj loginów, haseł czy PIN-ów!

Pomyśl o testamencie

1. Testament to najpewniejszy sposób, by wskazać, kto i co po Tobie dziedziczy.
2. Jeśli masz majątek w kilku bankach lub inwestycjach, testament pozwoli uniknąć sporów między spadkobiercami.
3. W testamencie możesz też wskazać, że złożyłeś zapis bankowy – by ułatwić jego realizację.
4. Rozważ sporządzenie testamentu u notariusza – jest to najbezpieczniejsza forma testamentu i może ułatwić Twoim spadkobiercom dziedziczenie.

Regularnie aktualizuj dokumenty

1. Raz do roku przejrzyj swoje umowy, dyspozycje i listę rachunków.
2. Usuń nieaktualne informacje i dopisz nowe.
3. Jeśli zmieniasz bank, możesz złożyć nową dyspozycję wkładem na wypadek śmierci.

Jak po śmierci bliskiej osoby sprawdzić stan konta i ewentualne długi

1. Po śmierci posiadacza rachunku bank ma obowiązek zachowania **tajemnicy bankowej – oznacza to, że nie może udzielać informacji o stanie konta ani o kredytach komukolwiek poza osobami uprawnionymi**. Takimi osobami są **spadkobiercy**, którzy przedstawią w banku **tytuł prawny do spadku**, czyli:
 - a. **notarialny akt poświadczenia dziedziczenia**; lub
 - b. **prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku**.
2. Po przedstawieniu tych dokumentów bank **musi udzielić informacji** o rachunkach, lokatach i zobowiązaniach zmarłego (np. kredytach, kartach kredytowych). Nie wystarczy sam akt zgonu czy dowód pokrewieństwa – konieczne jest formalne potwierdzenie dziedziczenia.

3. Jeśli spadkobiercy chcą poznać, czy zmarły pozostawił długi, mogą skorzystać z **BIK S.A.** lub wystąpić do banków, w których przypuszczalnie miał zobowiązania lub też skorzystać z **Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych (CIR)** w celu sprawdzenia, w jakich instytucjach finansowych zmarły posiadał rachunki.

Co się dzieje z pieniędzmi na koncie posiadacza

1. Środki zgromadzone na jego rachunkach **wchodzą do masy spadkowej**
2. i **podlegają ogólnym zasadom dziedziczenia**. Wyjątki od tej zasady wynikają z przepisów prawa i dotyczą:
 - a. **zwrotu kosztów pogrzebu** – bank może wypłacić środki osobie, która udokumentuje poniesione wydatki (np. rachunkami z zakładu pogrzebowego). Kwota nie może przekroczyć zwyczajowych kosztów pogrzebu.
 - b. **zwrotu nienależnych świadczeń emerytalno-rentowych** – bank ma obowiązek zwrócić do ZUS lub KRUS środki przelane po śmierci posiadacza rachunku.
 - c. **wypłaconych dyspozycji na wypadek śmierci**.
3. Pozostałe środki są wypłacane **spadkobiercom**, którzy **przedstawią w banku dokumenty potwierdzające ich prawa** (akt notarialny lub postanowienie sądu). Takie dokumenty określają: **krąg spadkobierców, wysokość ich udziałów** oraz **podstawę dziedziczenia** (ustawową lub testamentową). Nie wskazują natomiast, **jak mają zostać podzielone konkretne składniki majątku** – dlatego w przypadku wielu spadkobierców konieczne jest przeprowadzenie **działu spadku** (umownego lub sądowego).
4. Jeżeli spadkobierca jest jeden – sprawa jest prosta: bank po przedstawieniu dokumentów może dokonać wypłaty środków.
5. Jeśli spadkobierców jest kilku, wypłata może nastąpić dopiero po:
 - a. **złożeniu w banku wspólnego oświadczenia o podziale środków,**
 - b. **zawarciu notarialnej umowy o dział spadku,**
 - c. lub **prawomocnym orzeczeniu sądu**, który wskaże, komu należą się pieniądze z rachunku.

Jak uzyskać potwierdzenie dziedziczenia

Aby otrzymać tytuł prawny do spadku (niezbędny m.in. w banku), można skorzystać z dwóch dróg:

1. **u notariusza:**
 - a. Notariusz sporządza **akt poświadczenia dziedziczenia**.

- b. Wymagane są dokumenty: akty stanu cywilnego (zgonu, urodzenia, małżeństwa) oraz dowody tożsamości spadkobierców.
- c. Wszyscy spadkobiercy muszą stawić się jednocześnie i zgodnie oświadczyć, kto dziedziczy.
- d. Akt poświadczenia dziedziczenia jest **równoważny z orzeczeniem sądu** i natychmiast zyskuje moc prawną po zarejestrowaniu w systemie informatycznym,

2. w sądzie:

- a. Jeśli spadkobiercy nie są zgodni lub nie mogą się wspólnie stawić, należy złożyć wniosek o stwierdzenie nabycia spadku w sądzie.
- b. Sąd, po rozpoznaniu sprawy, wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, które staje się prawomocne po upływie terminu na złożenie apelacji.

Podsumowanie

Zabezpieczenie swoich spraw bankowych to wyraz odpowiedzialności i troski o bliskich. Dzięki kilku prostym działaniom możesz oszczędzić rodzinie stresu i problemów formalnych, a sobie dać poczucie spokoju.

Najważniejsze, co możesz zrobić już dziś:

- ✓ złożyć dyspozycję na wypadek śmierci,
- ✓ poinformować bliskich, gdzie masz rachunki,
- ✓ nie udostępniać loginów i haseł,
- ✓ upewnić się, że kredyty są ubezpieczone,
- ✓ przechowywać ważne dokumenty w bezpiecznym miejscu,
- ✓ regularnie aktualizować wszystkie informacje.

A jeśli śmierć dotknie kogoś z Twoich bliskich, pamiętaj, że:

- ✓ bank ma obowiązek zachowania tajemnicy bankowej, ale udzieli informacji spadkobiercom po przedstawieniu tytułu prawnego do spadku (aktu notarialnego lub postanowienia sądu);
- ✓ środki na rachunkach wchodzą do masy spadkowej i są dzielone zgodnie z zasadami dziedziczenia;
- ✓ potwierdzenie dziedziczenia można uzyskać u notariusza lub w sądzie – to niezbędny krok, by otrzymać środki z kont zmarłego.

Dbając o porządek w swoich finansach i znając procedury po śmierci bliskiej osoby, chronisz swoich najbliższych i pomagasz im spokojnie przejść przez trudny czas.